

KIESRAAD

BINNENHOF 19 - 'S-GRAVENHAGE - TEL. (070) 62 48 81

Aan
de Minister van Binnenlandse Zaken

Uw brief van 1 oktober 1970,
nr. B70/U 2726
Onderwerp

Ons kenmerk /
2461

's-Gravenhage, 15 januari 1971.

Toepassing artikel 0 8,
eerste lid, der Kieswet

Met betrekking tot Uwer Excellenties schrijven d.d. 1 oktober 1970, nr. B70/ U 2726, inzake toepassing van artikel 0 8, eerste lid, der Kieswet, moge de Kiesraad het volgende opmerken.

Het niet-herkozen lid van de raad der gemeente Breda, de heer J. Woestenberg, stelde op 10 augustus 1970 een beroep in tegen de beschikking van gedeputeerde staten van Noord-Brabant, waarbij ongegrond waren verklaard de bezwaren van appellant tegen het besluit van de raad der gemeente Breda van 16 juli 1970 tot toelating van de nieuw benoemde raadsleden als lid van de raad dier gemeente, voorzover dat besluit betrekking had op de toelating van tenminste de helft van het aantal nieuw benoemde leden die van dat college op dat moment geen deel uitmaakten. De Kroon verklaarde op 23 oktober 1970 het beroep van de heer Woestenberg ongegrond.

Voormelde procedure had tot gevolg, dat de nieuw gekozen raad der gemeente Breda zijn taak niet op het in artikel 0 3, tweede lid, der Kieswet voorgeschreven tijdstip, i.c. dinsdag 1 september 1970 kon aanvangen, omdat toen de goedkeuring van de geloofsbriefen van de meerderheid der Bredase raadsleden nog niet onherroepelijk was geworden. Krachtens artikel 0 8, eerste lid, dier wet bleven de leden van de oude raad zitting houden.

Een uitbreiding van de zittingsperiode van de aftredende raad acht Uwe Excellentie ongewanst, indien zij voortvloeit uit op weinig substantiële bezwaren stoelende beroepsprocedures inzake de toelating van nieuw benoemde raadsleden. Uwe Excellentie verzocht de Kiesraad te adviseren, op welke wijze tegen een dergelijke ongewenste ontwikkeling zou kunnen worden opgetreden.

Volledigheidshalve wil de Kiesraad er op wijzen, dat artikel 0 8, eerste lid, ook tengevolge van andere omstandigheden dan een beroep tegen een besluit tot toelating van tenminste de helft van het aantal nieuw benoemde raadsleden zou kunnen blijken te moeten worden toegepast, waarbij dus eveneens een bepaalde obstructie het tijdig zitting nemen van de nieuwe raad in de weg kan staan.

Vertraging van het onderzoek der geloofsbrieven kan optreden:

- 1°. doordat vele benoemd verklaarde kandidaten hun benoeming niet aanvaarden;
- 2°. doordat de kandidaten die de benoeming aannemen hun geloofsbrieven niet tijdig inzenden;
- 3°. doordat de raad wegens herhaalde staking van stemmen niet tot een beslissing over de geloofsbrieven kan komen;
- 4°. doordat de uitslag van de verkiezing opnieuw moet worden vastgesteld;
- 5°. doordat een nieuwe stemming moet worden gehouden.

Deze vertraging is intussen voor de toepassing van artikel 0 8, eerste lid, der Kieswet ook in vorenstaande gevallen alleen van belang, voorzover het tenminste de helft van de nieuw benoemde raadsleden betreft en de termijn tot de eerste dinsdag van september wordt overschreden.

De Kiesraad heeft aanvankelijk als oplossing voor een ongewenste ontwikkeling in de richting van een veelvuldige toepassing van artikel 0 8, eerste lid, der Kieswet gedacht aan een weglaten van het beroep op de Kroon krachtens de artikelen U 17 en U 18 en voorts aan een vervroeging van het tijdstip van het onderzoek der geloofsbrieven in artikel U 12. Hierdoor zou bereikt worden, dat de beroepsprocedure wel steeds beëindigd zal zijn op het ogenblik, waarop ingevolge artikel C 3, tweede lid, der Kieswet de nieuwe raad moet optreden. Het zich voordoen van een geval als bedoeld in artikel 0 8, eerste lid, zou daarmee dus redelijkerwijs zijn uitgesloten.

Intussen zou bij het volgen van deze aanvankelijke gedachte uitsluiting van het beroep op de Kroon niet alleen gelden voor gevallen als onder artikel 0 8 bedoeld, maar evenzeer voor de gevallen, waarbij, omdat het niet gaat over tenminste de helft van de leden, het intreden van de situatie van artikel 0 8 niet te duchten is. Ook zou de vraag kunnen rijzen, of uit een oogpunt van wetssystematiek dan ook het beroep op de Kroon zou moeten vervallen bij de situaties in artikel W 6 en W 9 bedoeld, waarvan het beroep op de Kroon al evenmin praktische bezwaren oplevert.

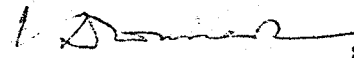
Te dezen te gaan onderscheiden, en dus de uitsluiting van het beroep te beperken tot een geval, waarin kans bestaat, dat artikel 0 8 toepassing zou moeten vinden, schijnt de Kiesraad niet wel aanvaardbaar.

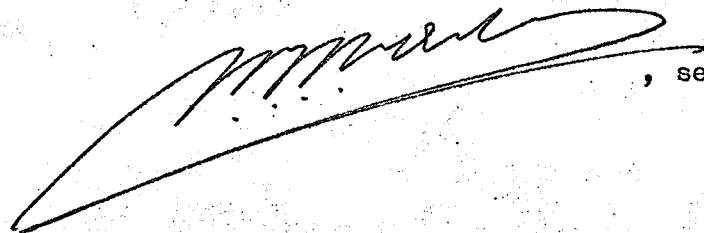
Eerzijds nu afwegend, dat het vervallen van het beroep op de Kroon uit een oogpunt van handhaving van de rechtseenheid toch wel een zeer ingrijpende voorziening zou zijn, anderzijds, dat de gevallen, waarin het beroep op de Kroon tot toepassing van artikel 0 8 moet leiden, niet dan als zeer incidenteel mogen worden beschouwd, meent de Kiesraad de aanvankelijke gedachte van afschaffing van het beroep op de Kroon te moeten laten varen.

Wel echter is de Kiesraad van oordeel, dat het, ter tege-
moetkoming aan het bezwaar, dat voor de behandeling van het beroep
op de Kroon, in verband met het vereiste advies van de Raad van
State, de tot de eerste dinsdag van september beschikbare termijn
in het algemeen wel krap is gemeten, aanbeveling verdient de in
artikel U 12 genoemde datum voor het onderzoek van de geloofs-
brieven - 10 augustus - met een maand - dus tot 10 juli - te ver-
vroegen. In verband daarmee zullen dan ook wel enige andere
termijnen moeten worden ingekort, doch daartegen bestaat naar het
oordeel van de Kiesraad geen bezwaar.

De Kiesraad zou Uwe Excellentie in overweging willen geven
dit punt in een komende herziening van de Kieswet te betrekken.
Hij houdt zich gaarne bereid alsdan de daartoe nodige wijzigingen
van de Kieswet te ontwerpen.

Namens de Kiesraad,

, voorzitter

, secretaris.